

Л.М. Янчева, канд. екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

А.С. Крутова, д-р. екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

О.О. Нестеренко, д-р. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОЦІНЮВАННЯ ВНЕСКУ КОРПОРАТИВНОГО СЕКТОРУ В ДОСЯГНЕННЯ ЦСР

Як показує практика, вітчизняні суб'єкти господарювання, які складають звіти зі сталого розвитку, зазвичай розміщують їх на власному веб-сайті або взагалі випускають звіти зі сталого розвитку лише в паперовій формі, що ускладнює або навіть унеможливує процедуру отримання обліково-звітної інформації для розрахунку індикатора 12.6.1 «Кількість підприємств, які публікують звіти із сталого розвитку». Для впорядкування ситуації з оприлюднення звітів зі сталого розвитку вітчизняних суб'єктів господарювання були проаналізовані існуючі в інших країнах портали, які створені для вирішення питань сталого розвитку, та на яких державні установи і бізнес утворення можуть розміщувати звіти зі сталого розвитку складені за різною методологією. Проаналізовано було 32 портали, які згруповано за наступними класифікаційними ознаками: тематичне наповнення (виключно звіти, актуальні питання досягнення цілей сталого розвитку на різних рівнях, аналітичні матеріали і доповіді тощо); мова представлення звітів (англійська, країни в якій створено портал, країни в якій ведеться діяльність за яку звітує компанія чи інша установа); цільова аудиторія (з відкритим доступом, з закритим доступом, доступ до певних ресурсів на платній основі); статусу установи, яка звітує (бізнес-середовище, державні установи, інші); методологією підготовки звітності (інтегровані звіти, звіти про корпоративну соціальну відповідальність, складені за методологією GlobalReportingInitiative (GRI), інші); за кількістю представлених звітів (до 100; ≤ 1000 ; ≥ 1000).

Проведений аналіз свідчить, що країни, які вже розпочали звітність щодо ЦСР на сьогоднішній день, обирають один із трьох технічних варіантів, кожен з яких передбачає індивідуальне налаштування для конкретної країни: створення платформи з відкритим кодом (Open-sourcesoftware); розробку власного програмного забезпечення (Proprietary) або змішаний варіант (Hybrid). Крім того, залежно від пріоритетів підходу до звітування про

досягнення ЦСР, в частині збору даних, управління ними, їх візуалізації та аналізу платформи можуть відрізнитися функціональністю для користувачів та постачальників даних, а також сприяти зміцненню інформаційних систем країн на кожному етапі від збору даних до публікації Добровільних Національних Оглядів. Запровадження такого функціоналу сприятиме сприяти гармонізації національної статистики та виробництва глобальної статистичної інформації [10].

Найбільший інтерес викликає розподіл існуючих баз даних звітності сталого розвитку за ступенем охоплення на глобальні, міждержавні та державні. Першим в історії глобальним інформаційним ресурсом з досягнення ЦСР екологічної сфери був заснований у 1997 році Фолкертом ван дер Моленом (Vander Molen Environmental Services) Міжнародний веб-сайт з питань корпоративної екологічної звітності (www.enviroreporting.com). На веб-сайті висвітлювалися актуальні новини сталого розвитку та екологічної відповідальності, були представлені статті, посібники та інші інформаційні джерела. Наприкінці 90-х років, коли актуалізувалася тенденція до звітування про досягнення цілей сталого розвитку (особливо через ініціативи Глобальної звітної ініціативи (GRI) та їхні глобальні вказівки), веб-сайт користувався величезним міжнародним інтересом. На сьогодні найбільша кількість звітів зі сталого розвитку представлена на глобальному порталі Corporate Register (більше 110 тис. звітів від майже 19 тис. компаній), аналіз яких показав що в 2018 р. 33,3% звітів були опубліковані африканськими компаніями, 31,8% європейськими, 23,3% компаніями з Азії, 8,5% американськими компаніями, 1,7% північноамериканськими, 0,8% австралійськими компаніями і 0,6% компаніями з країн Близького Сходу. Іншим ефективним прикладом глобального порталу показників досягнення країнами цілей сталого є веб-сайт UN, на якому представлено чотирьохрічний прогрес виконання Програми сталого розвитку на 2030 рік, останні доступні глобальні, міжрегіональні та регіональні дані та метадані для відстеження за допомогою інфографіки глобального прогресу 17 ЦСР та поглиблений аналіз вибраних показників та напрямків, які потребують нагальної колективної уваги.

Розміщення звітів з досягнення ЦСР на глобальних порталах для вітчизняних компаній є дещо ускладненим внаслідок невідповідності форматів звітів, неповного співставлення глобальних завдань сталого розвитку з Національною доповіддю «Цілі сталого розвитку: Україна» та недостатньою мовою компетенцією укладачів звітності зі сталого розвитку від приватного сектору. Тому, укріпленню корпоративної

позиції щодо сталого розвитку України та задоволенню зростаючого попиту на інформацію щодо прогресу вітчизняних суб'єктів господарювання у досягненні ЦСР сприятиме створення Державного репозитарію звітів зі сталого розвитку підприємств та організацій України. Наповнення даного репозитарію має відбуватися на добровільній основі за алгоритмом, який регламентує систематизацію та зберігання інформації за відповідністю критеріям мінімального або розширеного регламенту розкриття компаніями даного індикатора згідно Проекту Керівництва з методології розкриття індикатора 12.6.1 «Кількість підприємств, які публікують звіти із сталого розвитку».

Функціонал Державного репозитарію звітів зі сталого розвитку підприємств та організацій України має забезпечити групування підприємств та організацій України (чи які здійснюють господарську діяльність на її території) за галузями економіки, регіонами, організаційно-правовими формами, розмірами, формами власності, відповідністю звітів мінімальному або розширеному регламенту згідно Проекту Керівництва з методології розкриття індикатора 12.6.1 «Кількість підприємств, які публікують звіти із сталого розвитку». Це дозволить налагодити простий і зручний механізм пошуку звітів та показників досягнення ЦСР за різними фільтрами. Створення такого репозитарію сприятиме поширенню ідей Повістки дня 2030, забезпечить інформаційне підґрунтя державної підтримки та мотивацію суб'єктів господарювання до формування звітності сталого розвитку.

На порталі доцільно також розміщувати довідкову інформацію про сталий розвиток: нормативно-правову базу сталого розвитку; наукові публікації та практичні рекомендації; консультації провідних вітчизняних та міжнародних спеціалістів в галузі звітування зі сталого розвитку; інформацію щодо проведення круглих столів, конференцій чи презентацій та їх результатів; міжнародні практики звітування тощо. Крім того, доцільно надати користувачам від приватного сектору, які формують звіти, можливість отримувати професійні відповіді щодо різних питань з методологічної відповідності мінімальним чи розширеним вимогам для включення підприємства при підрахунку індикатора 12.6.1 «Кількість підприємств, які публікують звіти із сталого розвитку», а консультантам в області звітності зі сталого розвитку, аналітикам, інвесторам та іншим зацікавленим сторонам релевантну інформацію в різних розрізах за матеріалами звітів.